

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

просп. Науки, буд 4, м. Харків, 61022; тел.(057)707-73-80; e-mail: meduniver@knmu.edu.ua
web:http://knmu.edu.ua; код ЄДРПОУ 01896866

ПАМ'ЯТКА

щодо недопущення отримання неправомірної вигоди та обмеження при одержанні подарунків, встановлені Законом України «Про запобігання корупції»

Відповідно до статті 3 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) наведено визначення таких термінів:

Неправомірна вигода – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

Подарунок – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової.

Близькі особи – члени сім'ї суб'єкта, зазначеного у частині першій статті 3 цього Закону, а також чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри, рідний брат та сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного суб'єкта.

Згідно з частиною першою статті 22 Закону, особам, зазначеним у частині першій статті 3 Закону, забороняється використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання **неправомірної вигоди** для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах.

Відповідно до частини першої статті 23 Закону, особам, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняним до них особам, забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:

- у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;
- якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняні до них особи, можуть приймати подарунки, які відповідають загальноновизнаним уявленням про гостинність, крім випадків, передбачених частиною першою статті 23 Закону, якщо вартість таких подарунків одноразово не перевищує двох прожиткових мінімумів для працездатних осіб, встановлених на день прийняття подарунка, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує чотирьох прожиткових мінімумів для працездатних осіб, встановлених на 1 січня року, в якому прийнято подарунки (частина друга статті 23 Закону).

Передбачені обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які:

- даруються близькими особами;
- одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси;

- одержуються як відшкодування або покриття витрат на службове відрядження, якщо таке відшкодування або покриття витрат здійснюється за рахунок коштів державного чи місцевого бюджету, коштів міжнародних міжурядових організацій, коштів міжнародної технічної допомоги, а також коштів організатора (співорганізатора) заходу, для участі в якому особа перебуває у службовому відрядженні.

Рішення, прийняті особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняною до неї особою, на користь особи, від якої вона чи її близькі особи отримали протягом останніх трьох років подарунків, вважаються такими, що прийняті в умовах реального конфлікту інтересів, і на такі рішення поширюються положення статті 67 цього Закону (незаконні акти та правочини).

Алгоритм дій щодо запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поведіння з ним:

Відповідно до статті 24 Закону особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняні до них особи у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, незважаючи на приватні інтереси, зобов'язані невідкладно вжити таких заходів:

- відмовитися від пропозиції;
- за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;
- залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників;
- письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника (за наявності) або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Якщо посадова особа, виявила у своєму службовому приміщенні чи отримала майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок, вона зобов'язана невідкладно, але **не пізніше одного робочого дня**, письмово повідомити про цей факт свого безпосереднього керівника та адміністрацію університету (ректора, проректора, заступник ректора)

Про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка складається акт, який підписується особою, яка виявила неправомірну вигоду або подарунок, та її безпосереднім керівником або представником адміністрації університету.

У разі якщо майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок виявляє особа, яка є керівником (ректор), акт про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка підписує ця особа та особа, уповноважена на виконання обов'язків керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації у разі його відсутності (перший проректор).

Предмети неправомірної вигоди, а також одержані чи виявлені подарунки зберігаються до їх передачі спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції.

Наслідки та відповідальність:

Рішення, прийняте посадовою особою на користь особи, від якої вона чи її близькі особи отримали подарунок, вважаються такими, що прийняті в умовах конфлікту інтересів, і на ці рішення розповсюджуються положення статті 67 Закону.

Відповідно до статті 67 Закону нормативно-правові акти, рішення, видані (прийняті) з порушенням вимог цього Закону, **підлягають скасуванню** органом або посадовою особою, уповноваженою на прийняття чи скасування відповідних актів, рішень. Правочин, укладений внаслідок порушення вимог цього Закону, визнається недійсним.

За вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень посадові особи притягаються до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

Кодекс України про адміністративні правопорушення

Стаття 172⁻⁵. «Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків»: Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків - тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією такого подарунка.

Та сама дія, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за порушення, передбачене частиною першою цієї статті, - тягне за собою накладення штрафу від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією такого дарунка (пожертви) та з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.
Примітка. Суб'єктом правопорушень у цій статті є особи, зазначені у [пунктах 1, 2](#) частини першої статті 3 Закону України "Про запобігання корупції".

Крім того, варто звернути увагу на момент, з якого набувається право власності на дарунок. Так, відповідно до статті 722 Цивільного Кодексу України право власності обдаровуваного на дарунок виникає з моменту його прийняття. Якщо ж дарунок направлено обдаровуваному без його попередньої згоди, дарунок вважається прийнятим, якщо обдаровуваний негайно не заявить про відмову від його прийняття. Таким чином, з об'єктивної сторони правопорушення, передбачене статтею 172⁵ КУпАП, може бути вчинено як шляхом дії – прийняття дарунка, так і шляхом бездіяльності – не заявлення про відмову від дарунка.

Кримінальний Кодекс України

Стаття 368. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою:

1. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання службовою особою неправомірної вигоди, а так само прохання надати таку вигоду для себе чи третьої особи за вчинення чи невчинення такою службовою особою в інтересах того, хто пропонує, обіцяє чи надає неправомірну вигоду, чи в інтересах третьої особи будь-якої дії з використанням наданої їй влади чи службового становища -

карається штрафом від однієї тисячі до тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк від трьох до шести місяців, або позбавленням волі на строк від двох до чотирьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, предметом якого була неправомірна вигода у значному розмірі, -

карається позбавленням волі на строк від трьох до шести років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

3. Діяння, передбачене частиною першою або другою цієї статті, предметом якого була неправомірна вигода у великому розмірі або вчинене службовою особою, яка займає відповідальне становище, або за попередньою змовою групою осіб, або повторно, або поєднане з вимаганням неправомірної вигоди, -

карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, з конфіскацією майна.

4. Діяння, передбачене частинами першою, другою або третьою цієї статті, предметом якого була неправомірна вигода в особливо великому розмірі, або вчинене службовою особою, яка займає особливо відповідальне становище, -

карається позбавленням волі на строк від восьми до дванадцяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, з конфіскацією майна.

Важливо: мінімального розміру неправомірної вигоди не існує.

Працівникам Харківського національного медичного університету забороняється:

- використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб;

- вимагати або отримувати будь-яку матеріальну або нематеріальну вигоду (для себе чи для близьких осіб) у зв'язку із здійсненням своїх посадових обов'язків;

- організувати, бути посередником або особисто здійснювати будь-які готівкові або безготівкові платежі чи розрахунки з суб'єктами господарювання, якщо такі платежі чи розрахунки не передбачені чинним законодавством;

- впливати прямо або опосередковано на рішення працівників Харківського національного медичного університету з метою отримання будь-якої матеріальної або нематеріальної вигоди для себе чи для близьких осіб;

- вчиняти будь-які дії, які прямо або опосередковано підбурюють інших працівників, керівництво Харківського національного медичного університету до порушення вимог антикорупційного законодавства.

Працівники Харківського національного медичного університету зобов'язані:

- дотримуватися відповідних вимог антикорупційного законодавства;

- невідкладно інформувати керівництво університету про випадки порушення вимог антикорупційного законодавства;

- невідкладно інформувати в порядку, визначеному антикорупційним законодавством про виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів;

- утримуватися від поведінки, яка може бути розцінена як готовність вчинити корупційне правопорушення, пов'язане з діяльністю Харківського національного медичного університету;

Працівники Харківського національного медичного університету мають право:

- на конфіденційність повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону (забезпечення дотримання прав та гарантій захисту викривачів).

Особа, винна у порушенні антикорупційного законодавства, притягується до дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності.